

# Telegraful

Organ național-bisec



2 ex. (Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

**Abonamentul:**

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.  
Ziarul apare Marția și Vinerea

**Correspondențele**

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză  
Articole nepublicate nu se înapoiază

**Prețul inserțiunilor:**

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

## Increștinare și moralizare

(=) Ne aflăm, după calendarul care trebuie respectat, la mijlocul marelui și sfântului post al Păresimilor.

Desfătări, jocuri, și alte petreceri lumești și șgomotoase, pentru câteva săptămâni ar fi să înceteze, după bunele învățături și povești ale sfintei noastre biserică, și chiar după datinile dispăruților noștri vrednici înaintași, mai puțin «civilizați», dar cu suflete mari și mai sănătoase decât ale celor de astăzi, scăzuți sufletește, în mare măsură, în urma curentelor diferite ale vremilor noi.

În orașul Sibiului, și în alte centre locuite de intelectuali români, ocaziile de amuzament, cu baluri în toată forma, iau naștere pe-o scară tot mai întinsă; sânt chiar patronate de somități civile și militare, persoane care se cred a fi în acelaș timp și buni creștini, și buni români, și care s'ar simți foarte jignite, când li-ai spune că sânt cam depărțitor de a-și face toată datoria pe terenul vieții sociale și bisericesti.

În fața pașinelor preocupări spirituale, și în toiul alergărilor după cele trecătoare, activitatea acelor somități sau fruntași ai societății, inzestrați cu o cultură

superioară, ar fi cât se poate de prețioasă, când ea s'ar schimba într'o colaborare, ajutând munca preoțimii noastre în toate chestiunile de increștinare și moralizare a societății orășenești cu mentalitate în mare parte străină de tot ce este sfânt și bisericesc.

Dacă laicii vor veni cu un aport de ajutor, ca amici sinceri și devotați ai moralei creștinești, rolul cultural, și al unora și al altora, în vâltoarea vieții pământeste, va da rezultate cu mult mai mulțumitoare, decât sbuciumările isolate și contrazicătoare ce le vedem petrecându-se astăzi.

Postul, impus de biserică noastră, cu îndemnul la o mai intensă concentrare asupra celor spirituale, nu este o sarcină, decât cel mult pentru — fățarnici, sau pentru ceice nu-l înțeleg.

În lumea de azi și de mâne, plină de șiretenii și de poftă urâte și greu de mărturisit, postul mare să rămăe și mai departe tot ceea ce eia pe timpul moșilor și părinților noștri: *îndepărtare de cele lumești, și apropiere de Dumnezeu!* Aceasta nu însemnează, firește, decât o concepție veche de viață, dar o concepție nu învechită, ci pururea nouă în deslegarea problemelor ce privesc neamul și biserică deopotrivă.

**Bilanțul Băncii „Albina“.**  
Anul de criză economică generală 1928 s'a caracterizat în special printr'o cascadă a falimentelor bancare. O mulțime de institute financiare s'au dat peste cap, grație — ca să zicem așa — nepriceperii sau temerității aventuroase a conducătorilor lor.

În mijlocul acestei furtuni economice care a făcut una cu pământul, sau a debilitat cel puțin atâtea instituții financiare, banca «Albina» din Sibiu a stat solidă ca o stâncă. Mulțumită conducerii înțelepte de care s'a învrednicit, acest vechiu așezământ financiar se găsește într'un vădit progres, care va fortifica, în chip firesc, tot mai mult încrederea de care s'a bucurat și până acuma din partea publicului.

Bilanțul pe anul 1928 prezintă un câștig curat de 26 045,868 Lei. Ceeace însemnează peste 50% din capitalul societar de 50.000,000 Lei. Și câștigul acesta s'a realizat în cadrele perfecte legalității. Ba raportul consiliului de administrație spuna, că «Institutul «Albina» a căutat nu numai să pună în practică toate dezideratele Băncii Naționale a României, cari tindeau la ușurarea situațiunii solicitanților de împrumuturi, ci unde a fost nevoie și i-au permis împrejurările, a mers

și mai departe cu scăderea dobânzilor»

Dar ceea ce voim să scoatem la iveală de astădată, este creștineasca tradiție pe care și-a făcut-o banca «Albina», de a destina an de an o parte din câștigul curat, așezămintelor culturale și de binefacere. Zeci de instituții de asemenea natură, din Ardeal și din întreaga țară, se bucură an de an de înțeleapta și patriotica munificență a celei mai vechi bănci de dincoace de Carpați.

Cota destinată anul acesta scopurilor culturale și caritative se apropie de două milioane. E o cifră elocventă, care ne dispensează de cuvenitele comentarii elogioase. N. C.

## Confesionalism?

Am arătat cu cifre și alte dovezi, publicate în numerele precedente ale ziarului nostru, câteva greșeli, și în deosebi marea nedreptate făcută bisericii noastre ortodoxe la alcătuirea bugetului pe 1929.

Ziarul dela Brașov, Gazeta Transilvaniei, în Nrul său din 1 Martie, încearcă a combate constatările noastre, — fără a putea însă răsturnă nici una din ele: cifrele expuse sânt cevaș mai tari, decât afirmațiile gratuite ale confratelui dela Brașov, care ne acuză de confesionalism în politică și de dușmănie împotriva guvernului actual.

## FOIȘOARA

### Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericăscă—

Preotul nostru din Laslăul mare, în protopopiatul Târnavei, părintele *Ialta Moldovan*, ne scrie, cu data de 11 Februar 1929, următoarele:

Vă trimit, pentru Telegraful Român, o serie de circulare vechi de cuprins istoric bisericesc din timpul episcopilor Ghedeon Nichitici, Gerasim Adamovici și Vasile Moga, între anii 1783 și 1821.

Între ptimile circulare ale episcopului Ghedeon Nichitici, am aflat una dată în *Deva*, la 9 Iunie 1787, în vreo vizitație canonică ce va fi întreprins în eparhie, — alta scrisă de protopopul Sibiului: *Iachim*, în numele Consistorului și în lipsa episcopului dela reședință, când acesta era dus la Carloviț la alegerea de episcopi — ficsată pe ziua de 22 Mai 1786 — pentru eparhiile văduvite ale Budei, Timșoarei și Vârșetului.

Dela episcopul Gerasim Adamovici am o singură circulară de ditto Sibiu 31 Dec. 1795.

Urmează în șir cronologic după ani circularele Consistorului în timpul vacanței până la a. 1810, scrisă de vicarul Ion Popovici, a ta de protopopul Sibiului Savva Popovici și notarul Aron Budai la 5 August 1796. Celelalte sânt copiate una după alta fără a fi subscrise.

Între circularele ce se înșirue dela a. 1819—1821 am aflat și pastorale de-ale episcopului Moga și o circulară data în «ânmiclașul-Betlean (azi sf. Nicolae, fost Bethlen sz. Miklos) la 12 km. dela Blaj, pe valea Târnavei-mici în sus. Circularele episcopului Moga, cred că sânt aproape necunoscute istoriei noastre bise icești, dar și ale celorlalți episcopi; pentru aceea le-am transcris pe cele mai de seamă de pe vechiul text cirilic ca, pentru valoarea lor istorică, să fie utilizate de cercetătorii trecutului nostru bisericesc la completarea datelor istoriei bisericii noastre dreptmăritoare.

Primiți șcl.

Documentele sânt următoarele:

Conscriptia populației în principatele Ardealului sub împăratul Iosif al II-lea la 1783.

*Circulara Episcopului Ghedeon Nichitici Nr. 104 din 17 febr. 1783.*

Preacucernice protopoape kir Ilie al Luncii, noaue iub te!

Pin aceeaș am a înștiința precum am primit o milostivă poruncă dela înălțatul crăescul gubernum, dela 28 februaru a. c. sub acesta, 886, prin care arată cum a sa preaosfințită chezero - crăiască și apostoliceasca mărire cu milostivire au poruncit după gândul seu cel împărătesc care are spre câștigarea norodului de obște, ca să se facă deobște conșcriptie a tot norodul din mare principatul Ardealului, prin rânduiții domni a slăvitei varmegii, unde și oficiarii despre partea stării militarești vor fi neuniți. De aceasta nici un felu de stare sau rânduială, și aceasta ieste spre binele cel de obște, prin care numărul norodului tot spre credințare au spre scădere a fi chiar se va cunoaște, la care a sa chezero

crăiasca și apostoliceasca mărire bine au voit a porunci...

1. La tot norodul cu numele crăesc să se arate că acea conșcriptie nu se face pentru ca din trânsa să aleagă sau strângă recruți sau cătane, ci pentru singură trebuința cunoașterii populației norodului. După dragostea ce o are a sa chezero crăiasca mărire au cugetat aceasta, așa dară nice un felu de gând străin sau întraltă împotriva să nu se facă înaintea celor ce se vor scrie, ci tot gândul cel rău săl lase din mințile lor.

2. Norodul prin tisturi și prin preoți măcar cu prilej după cum se cade să să înștiințeze, să să învețe, așa să să înțeleagă de aceasta conșcriptie precum să cuvine, dar de sar întâmpla ca norodul sau din lipsa învățăturii și arătării cel ce să cuvine sau că nu sau făcut de știre, sau sar pune împotriva acestei conșcriptii și prin aceasta i șar da pricină a fugi

Dovadă că nu facem, și n'am făcut confesionalism în politică, este faptul că am luat totdeauna poziție față de impotriva actelor ce atingeau biserica, fără considerare că veneau dela guvernul partidului liberal, sau dela alt guvern.

N'am dușmănit însă nici trecutele guverne române, și nu dușmănim nici actualul guvern, pe care l-am întimpinat (prin cele publicate în Nr. 80 al foii noastre din a. tr.) cu toată cinstea și omenia; și nu-i cerem nici acum, decât să repare greșelile și nedreptățile, săvârșite poate de neștiința sau de râvna prea mare a subalternilor săi.

În tot cazul ne vom ști apăra biserica față de nedreptățile venite din orice parte.

Confraților de la Gazeta Transilvaniei le recomandăm un ton mai urban în discuții.

Nr. 1765/1929.

## Notificare oficială

Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române din România, cu adresa Nr. 150 din 20 Februar 1929, face cunoscut, că a luat notă de broșura dlui Dr. Victor Gomoiu, intitulată: «*Preoțimea în slujba operelor de ocrotire și medicină socială*» și apreciind orientările folosite care le dă în soluționarea — cu concursul preoților — problemelor de igienă socială, atât de importantă pentru vitalitatea neamului nostru, o recomandă tuturor preoților și parohilor pentru bibliotecile parohiale.

Aducem aceasta la cunoștința preoțimii noastre din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu.

Sibiu, din ședința bisericească, ținută la 26 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiți și răspândiți ziarul

**Telegraful Român**

sau sar înstrăina, atunci răspunsul și vina va cădea la tisturi și la preoți.

3. Să știe precum aceasta conșcripție nu va face nice o schimbare, și nice o strămutare cât de mică după sine nu va aduce nice între parohii nice între magistraturi, nice întra poșușorilor datorie. Pentru aceasta după puterea mai sus numitei prea înaltei crăeștii rânduielii, poruncesc ca preoților de supt protopopiatul vostru să le spuneți cu tot adinsul și cu toată buna înțelegere și să le arăți să priceapă bine porunca aceasta, și să urmeze ei la toate ce sau poruncit.

După aceasta înțelegând preoții bine să le păziți și să arate parohianilor săi aceasta pe înțeles cu îndestulata și adevărata pricepere, ca când mai sus numiții domni li vor chema la conșcripția cea de obște poruncită să să scrie, să asculte, să nu să pue împotivă, să meargă ca să scrie și să naibă nice un gând rău și nice un prepus protivnic și să nu să teamă de aceasta conșcripție, că nu vor alege cătane, nice să gândească că

## „Mărețe umbre“

— Conferența Dlui General Găvănescul despre Andrei Șaguna —

Alături de școala statului menită să dea prin instrucție educația viitorilor cetățeni, vremurile nouă au adus un puternic colaborator în armată.

Ofițerul de astăzi este în primul rând un pedagog. El desăvârșește opera de luminare a cursurilor adolescenței. El pregătește viața sufletească a masei populare.

Năzuința spre o viață sufletească superioară, a creat în lumea casărmilor un fericit curent de muncă intelectuală, care în multe părți se revărsă binefăcător asupra vieții noastre publice.

Așa este cazul la Sibiu, unde cercul militar a devenit un simpatie Ateneu, dela tribuna căruia gândul bîn, și cultul frumosului cucerește zi de zi sufletele.

A avut această ofensivă culturală și norocul ca în fruntea corpului de armată de aici să vină un om iubitor de carte, el însuș un asiduu muncitor al condeiului, cercetător cu-cernic al trecutului, talmaci înțelegător al prezentului. Este *Generalul C. Găvănescul*, cunoscutul și apreciatul autor al atâtor lucrări din domeniul istoriei, meșter iscusit în descrierea frumuseților patriei ca și a tărâmurilor îndepărtate.

Animator al vieții culturale ostășești, îndrumător al unei noi instituții de lumină pentru marele public, dl Găvănescul a vorbit în fața publicului sibian la ședința de Duminecă a «Astrei» despre personalitatea eroică a marelui arhieru Andrei.

Pentru mulți gestul bătrânului oștean, de a prezenta sufletul și opera unui om al bisericii, a fost surprinzător. Pentru cine știe să dea gesturilor adevărata lor interpretare, a fost cel mai nimerit subiect.

Generalul Găvănescul este omul faptelor. El însuși un realizator în crâncena sfortare a neamului nostru

prin aceasta va fi vro schimbare sau vro strămutare după cum prin mai sus numitele pontumuri mai pre larg sau arătat.

Dară de sar întâmpla ca din lipsa învățaturii și arătării noastre să nu să supuie norodul la conșcripția aceasta sau sar înstrăina sau ar fugi undeva, să știi că prea cucernicia ta și preoții vor fi datori a da răspuns și singuri voi cu preoții veți cădea în vină și în pedeapsă, și de vor chema au pre precucernicia ta, au pre preoți ca să vă scrie, să ascultați și să mergeți și să vă supuneți conșcripției, că nici un feliu de stare nu să osăbește de aceasta.

Pentru aceia sileștete a arăta după larg preoților și preoții să arate norodului după cum mai sus sau zis ca porunca împărătească să să plinească prin acesta de obște conșcripție, să nu să facă vro piedecă sau vro înstrăinare a norodului undeva, ca să nu cădeți în vină.

Dară de veți urma după cum sau poruncit cu mare nădejde dela prea milostivul împărat, împreună cu

pentru câștigarea libertății. El însuși un realizator în domeniul muncii intelectuale.

Pentru un luptător, care a contribuit și el la întruchiparea acestei mărețe construcții, ce se chiamă România, care altă figură putea fi mai simpatie decât a luptătorului și constructorului Șaguna?

Această simpatie a omului muncitor față de munca luminosului Prometeu al vieții românești din Aredal i-a dat căldura și verva, cu care a ținut înlănțuită un cias și jumătate atențiunea publicului.

România de astăzi este opera unui suflet care a vrut și a știut să se jertfească. Acest suflet l-au format înaintașii din toate plaurile, pe cari a sămănat Dumnezeu neamul românesc.

O duioasă analogie se desprinde în decursul istoriei între viața strămoșilor noștri Romani și între viața noastră. Geloase de strălucirea numelui de Roman, în vremuri de decadență ale centrului, provinciile imperiului trimiteau pe omul providențial, care să dea nou avânt mândriei romane.

Așa a dat Hispania pe Traian. Așa a dat Dacia pe Regalian. Și, în decursul istoriei noastre naționale așa a dat Docolina pe Rareș, așa ne a dat Timocul pe Brancovici. Așa a dat Ardealul Moldovei și Munteniei pe Bănulescu și Stamate, așa ne-a dat Macedonia pe Șaguna.

Nu este aceasta o întâmplare. Este o lege pe care la noi o vedem îndeplinindu-se cu scrupulozitate în tot decursul istoriei.

Așa este merit neamul acesta: Ca la viața lui să contribue toți din toate părțile cu ce au mai bun. Ca jertfa tuturor să întărească unitatea lui sufletească și ca spre nici unii dintre noi să nu se îndrepteze mustrarea că nu ne-am dat obolul pentru viața nouă, care trebuie să vie.

Conferențiarul face un mișcător tablou al situației înjositoare, în care erau puși Românii prin legea lui

Verbō-zi. Stăruie asupra încercărilor de protest ale iobagilor, cari începură prin acte de violență să-și arate voința de a duce o vieță omenească. În răspunsul dat de nobili la cererea lui Clain se înșiră aceste acte. Ele vorbesc destul de respicat despre surescitarea, la care a fost adus poporul românesc.

Șaguna apare în epoca de decepție a celor ce așteptau dela actul lui Atanasie mântuirea.

Fire practică. Din părinți negustori macedoneni, energici și pricepuți în a se strecura prin toate ne-norocirile. Triumfând prin inteligența, munca și spiritul lor practic. În această fire a macedoneanului trebuie căutat impulsul uriașului spre realizări. În tinerețea lui, grație unchiului Grabov ki, cunoaște pe toți apostolii românismului în frunte cu Petru Maior și frații Golești, adevărații creatori ai sufletului românesc în Muntenia.

În contact cu aceștia se naște în sufletul tânărului frumos ca un arhanghel idealul. Urmașul Farșeroților păstori de turme, vrea să păstorească spre lumină turma poperului său lăsată pradă streinilor.

Spiritul practic al neamului lui îl va ajuta. Ai lui, îndemnați de vocea sângelui, li vor da tot sprijinul. Acolo unde glasul umilitului iobag ardelean nu putea fi auzit, cuvântul puternicilor bancheri macedoneni va avea trecere. Și, deși având mai puține voturi decât alții, el va fi păstorul sufletesc al ortodoxiei ardelenice. Ce a făcut acest om providențial pentru nația sa, se știe. Cât sânge rău a produs dușmanilor se vede din ura, cu care Kossuth vorbește despre el: «*Șaguna, precum este declarat de trădător de patrie, așa nu poate avea tertare pe acest pământ!*». Cu calificarea dușmanilor se măsoară totdeauna mai bine serviciile aduse fraților tăi.

Autoritatea lui personală restaurează vechia metropolie. Spiritul lui practic o va înzestra și o va îngrădi, chemând poporul de-asupra metere-

norodul aveți nădejde a câștiga, și dela zmerenia noastră molivă și blagoslovenie, care va fi spre osebita bucuria noastră și mântuirea voastră.

Dat în Săbii, februarie 17 anul 1783 a Prea cucerniciei tale

de tot binele voitor

Gedeon Nichitici, m. p.  
episcop neunit.

După altă milostivă înștiințare a înălțatului crăesc gubernum dela 3 Martie supt Nr. 462 poruncitoare ca la facerea conșcripției să fie față și parohul locului, veți avea datorie a porunci preoților voștri, la tot satul parohul locului să meargă și să fie față acolo și ce să va porunci dela domnul comisarăș în treaba conșcripției, să plinească.

Prea cucernicului Kir Ilie protopopul neunit al Luncii.

Gedeon Nichitici, m. p.

Nr. 392.

Prea cucernice protopoape Kir Ilie Popovici al Luncii!

Pentru că I. K. G. prin milostivul seu intimat dela 6 Iulie a. c. supt

Nr. 1622 făcutau rânduiala pentru venitul stolei, adică a patrafirului preoților neuniți, și dela a sa chesaro crăiască mărire împărătească întărită neau venit în formulare multe decât scrie în ștoiar, pentru aceea primiți formulare Nr. 22, din care vei avea datorie la tot parohul un formular a da și tare a porunci ca după puterea lui a lua venitul sau a patrafirului să aibă și aceasta încă poruncește i. k. gubernum după prealnalta rânduiala împărătească, fiindcă între rumani sau obicinuit la praznice, la botez, la îngropaciuni, la nuntă, foarte mari ospețe, mâncări și beuturi și îmbătătură fără samă a se face, de unii să sărăcesc, cum acelea să să dezrădăcineze dinire norod, fiindcă porunca bisericească nui una ca aceea, ci au dat obiceiul a da și a face unele ca acelea mesele cum au fost la săraci să să facă, dară după aceea am simțit că alții au început a se ospăta și săracii au fost uități, că mai bune gazde să vor face silind acelea și preoților ce să cuvine mai lezne după formular vor plini. Așa dară preoților să po-

selor casei lui Dumnezeu, astfel ca ivirea unui nou Atanasie să fie imposibilă.

El va ridica demnitatea preoților, va da focare luminoase în școli, va frânge lanțul întunecului și va crea pentru cei formați școala de idealism în jurul Asociațiunii.

Otaș cuceritor prin luptă, el va ridica la puncte strategice fortărețe împotriva ori-cărei năvăliri dușmane. Romanizarea Episcopiei dela Arad și înființarea episcopiei Caransebeș formează primele înălțături. Și, crainic al vieții celei noi, el întemeiază acest «Telegraf Român», care a ajuns să sărbătorească realizarea visului generațiilor eroice din trecut.

Oratorul a încheiat, mulțumind pronicii cerești că prin acest bărbat a reaprins aici flacăra credinței în triumful dreptății, care a venit. Rămâne ca noi să luptăm cu armele luminei, liberi, în țară liberă, după cum a spus Șaguna: pentru «ce este adevărat, plăcut sufletului și bun progresului».

Publicul a ascultat cu profund respect desfășurarea acestor idei și nută la înălțimea și demnitatea subiectului, ca și a conferențiarului.

I. U. S.

## Convocare

Membrii «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu» se convoacă la

## Adunarea generală ordinară

ce se va ținea Duminică în 17 Martie a. c. la ora 2 d. a. în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

### ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul general al comitetului și raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1928.
4. Luarea la cunoștință a raportului general, aprobarea socotelilor și darea absolutorului comitetului.

runcește ca să să știească a dezvăța pe parohienii sei de obicinuițele și beuturile fără socoteală la mai sus numitele prilejuri și să dezrădăcineze aceea, și așa singuri vor cunoaște că adaogă bunul său dar nul scade, pentru care pricină și la gazde, și la săraci sau dat poruncă.

Sau dat în Săbii în 20 august 1783, salute. Gedeon Nichitiel.

Nr. 368.

Prea cucernice protopoape Kir Ilie!

Fiindcă i. k. gubernum prin milostivul său intimat dela 26 Iulie 1783 supt Nr. 3141 nouă intimăuit precum fundațiile cele mirenești pentru care a sa crăiască mărire prin milostivul său decret dela 19 Aprilie a. k. supt Nr. 2767 au fost poruncit a să regului spre ținerea tuturor adevăraților săraci a să chivernisi neajungându-se spre ținerea tuturor săracilor acestuia mare prințipat a Ardealului, vrând chesaro crăiasca mărire ca să să ajute și săracii de ceialaltă rânduială că mila făcătorilor de bine a

5. Eventuale propuneri
6. Complectarea comitetului.

În preajma adunării generale (Sămbătă 16 Martie a. c.) la ora 7<sup>1/2</sup> seara va avea loc în localul Reuniunii o consfătuire pentru alegerea comisiei de verificare a Raportului general și al Raportului casei. Este de dorit să participe la această consfătuire cât mai mulți membri.

Sibiu, 28 Februar 1929.

Prof. N. Colan  
prezident.

Stefan Duca  
secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 2 d. a., adunarea generală se ține cu ori câți membri prezenți ar fi în aceeași zi și în același local la ora 3 d. a.

Propunerile din afară trebuie trimise comitetului Reuniunii cel puțin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

## INFORMAȚIUNI

**Rector universitar.** Ministerul instrucțiunii a confirmat pe o perioadă de trei ani pe dl profesor N. Iorga în demnitatea de rector al universității din capitala țării.

**Moartea unui pedagog.** Din Germania vine știrea morții pedagogului din școala herbert-zilleriană, *Wilhelm Rein*, în ultimul timp profesor de pedagogie la universitatea din Iena. La cursurile celebrului pedagog și-au făcut studiile peste două mii bărbați ai școlilor din întreaga lume, între dânșii muți români. Activ până în ultimele zile ale unei rodnice vieți, moare în vârstă de 81 de ani, adânc regretat de foștii săi elevi din toate statele.

**Reforma învățământului teologic.** Știre din capitală vestește că la ministerul instrucțiunii publice se discută acum asupra învățământului teologic privitor la toate eparhiile noastre din cuprinsul țării, și că se întocmește anteproiectul de lege necesar. Sântem înduioșați de această părintească îngrijire; cum rămâne însă cu respectarea *autonomiei* asigurate prin lege bisericii noastre?

**Lămurire.** Unii confraci s'au împedecat de o notiță strecorată într'un număr precedent al ziarului nostru, referitoare la candidarea dlui V. Goldș ca senator la Arad, interpretându-o ca o inconsecvență din partea

noastră. Celor de bună credință le răspundem că notița împrecinată reprezintă părerea individuală a unui membru al redacției. Atitudinea Telegrafului Român, în chestiunea concordatului, am lămurit-o la timpul său: n'avem astăzi nici un motiv de-a revoca ceva din declarațiile făcute cu acel prilej. Dacă actualul guvern, precum s'a scris, ar avea de gând să prezinte concordatul spre ratificare, — ceea-ce nu ne vine să credem — vom avea ocazia de a ne preciza din nou punctul nostru de vedere, *cu desăvârșită consecvență.*

**Cazuri de moarte.** Din Oradea ne vine trista știre, că părintele protopop Andrei Horvat, Consilier eparhial și mitropolitan, după o mănoasă activitate de aproape 40 ani, a trecut la cele eterne.

— În 27 Februarie, a. c., a răposat parohul Dumitru Pamfiloiu din Jna, după un serviciu de peste 1/2 de veac la altarul Domnului.

— În 25 Februarie, a. c., a trecut la cele eterne tinărul preot Leon Popa din Bernade în frageda etate de 25 ani. Odihnească în pace!

**Darul profesorului.** Fundația Ferdinand a premiat pe dl profesor N. Iorga cu 300 mii de lei pentru activitatea sa în țară și străinătate. Dl N. Iorga, în dragostea sa pentru cultură și școală, a daruit acest premiu în folosul studenților. Eată dascălul cu suflet mare și pilduitor!

**Earnă crâncenă** a fost în anul acesta în toată Europa. Frigul a ajuns până la 40 grade. Urmările: oameni înghețați în locuințe; sâni purtate de viscol ca o bucată de hârtie; conducetele de apă înghețate și sparte, focuri multe mai ales în orașe; trenuri întârziate cu zilele; lupii intră în sate, în orașe, sfâșind vitele și oamenii; zăpadă de 3 metri; din pricina înghețării pământului nu se mai pot îngropa morții, fiindcă nu se pot săpa gropi; răceala înbolnăvește greu multă lume; hrana s'a scumpit din pricina speculanților. Dunărea, Prutul, Nistrul înghețate până la 1 metru adâncime. Marea Neagră a înghețat asemenea, pe o întindere de 2 kilometri dela coastă.

## ȘTIRI LOCALE

**Primăria municipiului Sibiu** ne aduce la cunoștință că, — în conformitate cu deciziunea delegațiunii permanente a consiliului comunal, — pu-

blicațiunile oficiale de interes general, ale primăriei noastre, vor fi înscrise cu plată în anul 1929 numai în ziarele «*Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt*» și «*Foaia Noastră*». — Regretăm că On. delegație a desconsiderat și de astădată organul de publicitate cel mai vechi din centrul ortodoxiei noastre.

**Aviz școlar.** Direcțiunea școlii de ucenici industriali de stat din Sibiu aduce la cunoștință domnilor patroni următoarele: Cu începere de 3 Martie c. școala cu concursul despărțământului Sibiu al «Astrei» organizează în fiecare Duminică în localul «Reuniunii meseriașilor români» din Sibiu, strada Brukenthal Nr. 17, conferențe instructive pentru elevii ucenici. Conferințele încep la ora 3 d. m. Rugăm stăruitor pe domni patroni a îndemna pe elevii ucenici a se prezenta în număr cât mai mare la conferențe. Certificatele, prin care se motivează absențele dela cursuri ale ucenicilor, pe viitor se vor depune fie personal de domni patroni, fie prin ucenici la secretariatul școlii în orele de birou adecă zilnic între ora 10—12 a. m. sau între ora 4—8 d. m. Onor. Inspectorat al învățământului cu ord. Nr. 1865—929 a comunicat direcțiunii că nu poate aproba începerea cursurilor la ora 6 și 15 minute seara. Cursurile deci vor începe ca până acum la ora 6 seara. Direcțiunea invită pe domni patroni și pe această cale să trimită ucenicii la timp la școală. *Direcțiunea.*

## Poșta redacției

P. D. în C. Mai faceți încercare. Nu cunoaștem revista pomenită.

## Concurs

Pentru ocuparea postului de contabil la Tipografia și Librăria arhidiecezană se publică concurs cu termen până la 16 Martie 1929.

Reflectanții să-și adreseze cererile Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, indicând condițiile de angajare și accludând documentele de cuantificare.

Sibiu, 1 Martie 1929.

Comisiunea administrativă  
a tipografiei Arhidiecezane.

celor privați cu care și până acuma au fost procopsiți, deacuma înainte a se ținea samă, pentru ca cerșitorii cei ce viclenește să fac și fără dreptate cu împreunarea săracilor celor adevărați umbli și cu obrăznicia sa ajutorul cel ce să cădea adevăraților săraci îl răpesc, pentru aceea a să deschilini săracii cei adevărați de cei vicleni și bitangi. A sa chesaro crăiască mărire vrând cu milostivire au făcut rânduială și au dat poruncă ca prin preoți norodului său să arate și să tâlcuiască să înștiințeze să să învețe spre mila și facerea de bine celor adevărați săraci, prin puterea acestei porunci vă dau înainte ca tuturor preoților din protopopiatul vostru să arătați și ei să arate parohienilor săi în biserică la cazanie, ce mare bine este a da milostenie săracului, că care dă săracului, imprumutează pe Dumnezeu, și așa oamenii să facă faceri de bine după rânduiala ce să va urma dela primirea acesteia să să publicăliască începerea străngerii milostenii dechilini care să obicinuește prin cer-

șitori a să strânge, în parohii și în biserică și să învețe cu sfat sănătos pe parohienii săi, ca milostenia ceo dau cerșitorilor bitangilor, aceea să o dea la rânduiala ce va urma pentru ținerea săracilor celor adevărați, fiindcă la strângerea milostenii aceasta rânduială va urma, ca în fiește care săptămână într'o zi știută după vremea stării în tot locul doi lăcuiitori oameni cu bună veste și cu bun nume și gazde bune, dar de va fi locul mai mare ca milostenia într'o zi să nu să poată strânge, atunci mai mulți lăcuiitori să vor rândui ca pe săptămână la 3 gazde să fie cu greu strângătorilor în toată săptămâna să vor schimba mergând cu dânșii doi adevărați săraci pentru ducerea milosteniei și la satul acela oraș sau cetate la tot locul până la uși să meargă și cu plecaciune cerând milă cu mulțămită să primească, și dacă vor căpăta bani gata, să pue în punga cea închisă rânduia spre acea dare, dear fi pâine făcută bucate, carne, legumi și alte celea în sac să să închiză și toată milostenia coratorului fără ză-

bavă să să dea, și acela raționistului ce să va rândui să dea samă care de cele primite și cheltuite va da socoteală pentru aceasta rânduia strângere, cele ce să întimplează a să aduna în vremea botezurilor, nunților, îngropăciunilor, la sărbători și la praznice cu deschilinierea altora pe sama adevăraților săraci să să ție. Mai pre urmă strângerea milostenii în cutie la ușa bisericilor, aceasta socoteală să să păzască adecă cutiile care să pun înaintea bisericii să fie cu lăcat înch să și subdeschilinite, cheile la coratorul săracilor să să ție și din lună în lună cu milostenia pe luni la coratorul săracilor să să aducă și milostenia în fața raționistului după recepisă să să pue și de făcuta cheltuală pe sama săracilor să să dea sama, precum aceasta ai primit și înaintea tuturor preoților ai dat, să ne înștiințezi.

Dat în Săbii, în 11 august 1783.

De tot binele voitor  
Gedeon Nichitiel.

# „AJUTORUL“ institut de credit și economii societate pe acții în ȘEICA-MARE

## Convocare

Domnii acționari și institutului de credit și economii «AJUTORUL» societate pe acții, se invită prin aceasta, conform §-lui 16 din statute, la

## a XX-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în comuna Vale, la 25 Martie a. c., la ora 3 p. m., în sala festivă a școlii de stat.

### OBIECTELE:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere;
3. Prezentarea bilanțului și împărțirea profitului curat;
4. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere;
5. Alegerea consiliului de administrație pe 6 ani;
6. Alegerea consiliului de cenzori pe 3 ani;
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală, în sensul § 17 din statute, sunt rugați a-și prezenta acțiile, eventual dovezile de plenipotență, cel mult până în 23 Martie a. c., la orele 11 a. m., la centrala din Șeica-mare și la agentura institutului în Vale.

Șeica-mare, 15 Februarie 1929.

### CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

(19) 1—1

Activa		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1928.		Pasiva	
Casa în numerar	139,148.—	Capital social	500,000.—		
Disponibil la bănci	14,572.—	Vărsat în anul 1928	500,000.—	1,000,000.—	
Cambii	3,168,451.—	Fond de rezervă	484,503.—		
Cambii ipototecare	3,244,880.—	Fond de pensuni	91,288.—		
Credite personale	1,314,064.—	Fond de binefaceri	22,308.—	598,099.—	
Imprumuturi ipototecare	4,018,400.—	Depozite spre fructificare		8,919,156.—	
Imprumuturi de Ct. Ct.	740,478.—	Reescont		1,809,670.—	
Efecte publice	200,000.—	Dividendă neridicată		7,586.—	
Casele institutului	10,000.—	Diverse conturi creditoare		220,568.—	
Diverse conturi debitoare	8,560.—	Dobânzi transitoare pe 1929		81,000.—	
Mobilii-Amortizat	—	Beneficiu net		222,469.—	
	12,858,548.—			12,858,548.—	

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
Dobânzi:		Dobânzi, comisioane	1,750,189.—		
pentru depozite spre fruct.	1,155,549.—	Chirii	15,000.—		
pentru reescont	153,712.—				
pentru Ct. Ct.	6,892.—				
pentru capitalul social	5,420.—				
Spese curente	77,526.—				
Porto poștal	31,732.—				
Salare	66,000.—				
Jetoane de prezență	3,900.—				
Impozite către Stat, județ, comună	41,989.—				
Beneficiu net	222,469.—				
	1,765,189.—				1,765,189.—

Șeica-mare, la 31 Decembrie 1928.

Pentru contabilitate: (ss) Ioan Nistor.

### CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) Ioan Hanzu, președinte. (ss) Dr. N. Cristea (ss) Popa Nartea Ioan (ss) Gh. Salomie (ss) Ioan Dobrotă

Contul prezent l-am revăzut și l-am aflat în conformitate cu registrele.

Șeica-mare, la 15 Februarie 1929.

### CONSILIUL DE INSPECȚIUNE:

(ss) Ioan Rebegea președinte. (ss) Nicolae Tămaș (ss) Șofroniu Roșca

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

## Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40.—, plus spese postale Lei 10.—

A apărut:

## Povătuitorul Creștinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni și povești despre cum trebuie să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20 plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiți

## MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la Librăria Arhidiecezană în Sibiu Prețul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

## Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

# „AVRIGEANA“, cassă de economii s. a. Avrig, jud. Sibiu

## Convocare

Domnii acționari și cassei de economii s. a. «AVRIGEANA» din Avrig, sunt invitați, în virtutea § 10 din statutele societății, la

## a XXV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Avrig, Sâmbătă, în 16 Martie 1929, la ora 6 p. m., în edificiul băncii.

### ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe 1928 și raportul Comitetului de cenzori.
3. Descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de cenzori.
4. Distribuția profitului net.
5. Distribuția cvotei pentru scopuri filantropice.
6. Fixarea marcelor de prezență.
7. Alegerea a 3 membri în Consiliul de administrație cu mandat pe trei ani.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, conform § 13 din statute, sunt rugați a-și depune acțiile și eventual plenipotențele cel mai târziu până Joi, în 14 Martie 1929, la casa societății în Avrig.

Avrig, la 2 Martie 1929

(20) 1—1

### CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Activa		Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1928		Pasiva	
Casa și disponibil	864,091.75	Capital societar	500,000.—		
Imprumuturi cambiale	1,128,356.50	Fond de rezervă	35,535.35		
Imprumuturi pe obligațiuni	60,508.72	Fond de pensuni	5,021.05		
Imprumuturi pe ipotecă	6,615.75	Fond filantropic	4,477.25		
Imprumuturi de cont-curent	338,147.50	Depuneri spre fructificare	2,069,571.—		
Diverse conturi debitoare	65,228.—	Dividendă neridicată	1,979.—		
Realități	270,000.—	Interese transitoare anticipate	22,063.82		
Efecte	2,750.—	Profit net	97,050.75		
	2,735,698.22				2,735,698.22

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
Dobânzi după depuneri	176,222.—	Dobânzi	168,186.75		
Spese generale (salare, porto, tipărituri)	10,646.—	Proviziuni	136,267.—		
Contribuțiuni	20,535.—				
Profit net	97,050.75				
	304,453.75				304,453.75

Avrig, la 31 Decembrie 1928.

Consiliul de administrație.

### Aurel Sfetea

membru în Consiliul de administrație, expert-contabil.

Am revăzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele.

Avrig, la 2 Martie 1929.

Comitetul de cenzori.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.